

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑

หน้า ๒๐๑
ออกวางจำหน่ายที่ ๓๘
พฤษภาคม ๕๐ อ.พ. ๕๐

(๑)

**แนวทางการดำเนินงาน
คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็น
และการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด**

โดย

**คณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ**

คำนำ

สืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญที่กำลังจะจัดทำในครั้งนี้อย่างได้รับความสนใจอย่างมากทั้งใน ส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนทั่วไป อีกทั้งยังมีหน่วยงานที่มาจากภาครัฐ และองค์กร ภาคประชาสังคมต่างตื่นตัว และต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อย่างเต็มที่ ซึ่งแต่ละองค์กรต่างมุ่งหวังที่จะให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ สะท้อนความต้องการของประชาชนจากทุกภาค ส่วนได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรม การสำรวจ รวมทั้งการรณรงค์ให้มีการเปิดรับฟังความ คิดเห็นและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนของหน่วยงานต่างๆ กลับมีแนวทาง วิธีการ กลุ่มเป้าหมายและอื่นๆ แตกต่างกันอยู่มาก ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้การดำเนินการเปิดรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วม ของประชาชนเกิดความซ้ำซ้อน หรือสร้างความสับสนให้กับประชาชน คณะกรรมการ วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชามติ สภาร่างรัฐธรรมนูญ จึงได้จัดทำแนวทางการดำเนินงาน คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คณะกรรมการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการดำเนินงานฯ ที่จัดทำขึ้นในครั้ง นี้ จะสามารถอำนวยความสะดวก และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง

คณะกรรมการวิสามัญ
ประสานการมีส่วนร่วมและประชามติ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ

สารบัญ

ชื่อเรื่อง	หน้า
1. ความเป็นมา	1
2. บทบาทหน้าที่สำคัญของกมธ.ประจำจังหวัด(นอกจากอำนาจหน้าที่ตามกำหนด)	1
3. แนวทางการแต่งตั้งกมธ. จังหวัด	2
4. การประสานงานระหว่าง กมธ.ภาคกับกมธ.วิสามัญประจำจังหวัด	3
5. ข้อมูลการเก็บและการส่งต่อข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	3
6. กรอบการทำงานเพื่อการรับฟังความคิดเห็น	4
- ประเด็นที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องการทราบเพื่อการรับฟังความคิดเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาในการยกร่างรัฐธรรมนูญ	5

คณะกรรมการวิสามัญ
ประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ

๑. รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายศิวัช แสงมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวรพล ไสคตยานุรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายวิทย์ภากร เชื้องกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นางกรรณิการ์ บรรเทิงจิต	เลขานุการคณะกรรมการ
๗. นายสามารถ คัมภีรานนท์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๘. นายปริญญา ศิวสารการ	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๙. นางมาลีรัตน์ แก้วก่า	โฆษกคณะกรรมการ
๑๐. นายนิรันดร์ หิทัถวิษณะ	โฆษกคณะกรรมการ
๑๑. นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย	กรรมการ
๑๒. นายอุทิศ ชูช่วย	กรรมการ
๑๓. นายกล้าณรงค์ จันทิก	กรรมการ
๑๔. นายสุชัย ศุภวงศ์	กรรมการ
๑๕. นางรณนุช ตริทิพบุตร	กรรมการ
๑๖. นายวิเชียร อำนาจวรรณะเสวีรัฐ	กรรมการ
๑๗. นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข	กรรมการ
๑๘. นายวิชัย ศรีขวัญ	กรรมการ
๑๙. นายวิฑธนา บัญญัติทรัพย์	กรรมการ
๒๐. นายวิฑธนา สุขเขื่อน	กรรมการ

๒๑. นายเสวต ทินกุล	กรรมการ
๒๒. นายสมพร ไร่ไถง	กรรมการ
๒๓. นายสุเมธ อุปนิสากร	กรรมการ
๒๔. นายชาญชัย สุนทรมัญญ์	กรรมการ
๒๕. นายนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์	กรรมการ
๒๖. ศาสตราจารย์บรรศักดิ์	กรรมการ
๒๗. นายบราไมช รัฐวิจิตร	กรรมการ
๒๘. นายพงษ์ศักดิ์ พยัฆวีเชียร	กรรมการ
๒๙. นายพญศักดิ์ชาติ สุทธิภาพ	กรรมการ
๓๐. นายสมชัย ฤกษ์พันธุ์	กรรมการ
๓๑. นายลวิง ตันนอด	กรรมการ
๓๒. นายสุขชัย เมธาวิบูล	กรรมการ
๓๓. นายศิริชัย ไม้งาม	กรรมการ
๓๔. นายวิชัย รูปขำดี	กรรมการ
๓๕. นางบังอร มาลาศรี	ผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๘๓

แนวทางการดำเนินงานของ

กรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด

1. ความเป็นมา

ในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ปรากฏว่านอกจากสภาร่างรัฐธรรมนูญจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างยิ่งแล้วยังมีหน่วยงานองค์กรและประชาคมต่างๆ เช่น สำนักงานกฤษฎีกา สภาบันพระปกเกล้า สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สป) สมัชชาประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (สปป) และหน่วยงานอื่น ๆ จัดโครงการเพื่อการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อประเด็นการร่างรัฐธรรมนูญด้วยรูปแบบแนวทางที่แตกต่างกัน แต่มีเป้าหมายที่ประชาชน กลุ่มอาชีพต่างๆในระดับจังหวัดทั่วประเทศ แม้จะเป็นสิ่งดีที่หลายหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการทำงานแต่อาจเกิดความซ้ำซ้อนกันในการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และอาจก่อให้เกิดความสับสน เบื่อหน่ายแก่กลุ่มเป้าหมายได้ ในส่วนนี้ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมฯจึงได้พยายามประสานหน่วยงานองค์กรดังกล่าวเพื่อให้ได้แผนงานและข้อมูลที่จะสามารถรวบรวม ประมวลเสนอต่อ กมธ.ยกร่างต่อไป

สภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้แต่งตั้ง กมธ.ที่เกี่ยวข้องกับการรับฟังความคิดเห็นเพื่อการร่างรัฐธรรมนูญ ดังนี้

- กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาติ (ชื่อย่อ กมธ.ประสานการมีส่วนร่วม)
- กมธ.รับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน 4 ภาค(ชื่อย่อ กมธ.ภาค)
- กมธ.วิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด 76 จังหวัด(กมธ.จังหวัด)
- กมธ.รับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ (12 องค์กร รวมทั้งสถาบันการศึกษา)

2. บทบาทหน้าที่สำคัญของ กมธ.ประจำจังหวัด (นอกจากอำนาจหน้าที่ตามกำหนด)

สามารถดำเนินการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญใหม่ โดยเน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ ให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ ทุกพื้นที่ ทุกเพศ ทุกวัย ทำการรวบรวมประเด็นสำคัญที่ได้รับจากประชาชนในแต่ละกลุ่มอาชีพ กลุ่มสังคมต่าง ๆ นำเสนอต่อ กมธ.ภาค และ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมฯ ทำการสังเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนเสนอต่อ กมธ.ยกร่างรัฐธรรมนูญ และสุดท้ายร่วมรณรงค์ให้ความรู้ ความเข้าใจในการประชาติรัฐธรรมนูญและผลักดันให้รัฐธรรมนูญผ่านประชาติ

3. แนวทางการแต่งตั้ง กมธ.จังหวัด

จากการที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) 100 คน มี สสร. ที่มาจากจังหวัดต่างๆ เพียง 32 จังหวัด และมี จังหวัดที่ไม่มีผู้แทน สสร. จำนวน 44 จังหวัด จึงจำเป็นต้องมีกลไกการประสานงานกับระดับจังหวัดเพื่อให้เกิด การแต่งตั้ง กมธ. วิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด 76 จังหวัด โดยมี คณะทำงาน (นายเสรี สุวรรณภานนท์ เป็นประธาน) และ กมธ. ภาค เป็นกลไกประสานงานในเบื้องต้น และ กำหนดหลักเกณฑ์และสิ่งที่ให้คำนึงถึง เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้แก่ สสร. ดังต่อไปนี้

3.1. หลักเกณฑ์และสิ่งที่ให้คำนึงถึงในการแต่งตั้ง กมธ. จังหวัด ได้แก่

- เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด
- มีความหลากหลายของกลุ่มอาชีพและเพศ
- มีความหลากหลายของ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม
- มีความหลากหลายของพื้นที่
- ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมาอย่างน้อย 2 ปี

3.2. การแต่งตั้งกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัด 1 คณะ จำนวน 15-21 คน ส่งให้ฝ่ายเลขาฯ ภายในวันพุธที่ 7 กุมภาพันธ์ 2550 เพื่อเสนอให้ประธาน สสร. แต่งตั้ง (จังหวัดใดมีความพร้อมและมีเอกสารครบถ้วน จะดำเนินการแต่งตั้งก่อน)

ในการดำเนินการแต่งตั้ง กมธ. จังหวัดของจังหวัดที่มี สสร. และจังหวัดที่ไม่มี สสร. นั้น มีแนวทางดังนี้

3.2.1 สำหรับจังหวัดที่มี สสร.

- 1.) สสร. ประสานงานกับ ผู้ว่าราชการจังหวัด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดองค์กรพัฒนา เอกชนและผู้เกี่ยวข้อง
- 2.) ประชุมพิจารณาผู้เหมาะสมที่จะเป็นคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัด (ตามหลักเกณฑ์)
- 3.) รวบรวมรายชื่อพร้อมหลักฐาน (สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และใบยินยอม) ส่ง ให้ฝ่ายเลขาฯ เพื่อตรวจสอบและเสนอให้ประธาน สสร. แต่งตั้ง
- 4.) กมธ. จังหวัด เลือกประธาน รองประธาน โฆษก เลขานุการ (ตามกรอบของการแต่งตั้ง กมธ.) และสามารถแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้บรรลุผลได้
- 5.) กมธ. จังหวัด บริหารจัดการและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามกรอบเวลาที่กำหนด

3.2.2 สำหรับจังหวัดที่ไม่มี สสร.

1.) มอบให้ กมธ.ภาค รับผิดชอบในการจัดการให้ สสร.ของจังหวัดข้างเคียง รับผิดชอบประสานงานกับผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิองค์กรพัฒนาเอกชน และสมาชิกสมัชชาแห่งชาติจังหวัด เพื่อให้มีการประชุมพิจารณาคัดเลือกผู้ที่เหมาะสมในการเป็น กรรมการวิสามัญจังหวัด

2.) เมื่อได้ กมธ.จังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการตาม 3.2.1 (3)-(5)

หมายเหตุ

ฝ่ายเลขาฯ ได้ทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด(ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินงานครั้งนี้

4. การประสานงานระหว่าง กมธ.ภาค กับ กมธ.วิสามัญประจำจังหวัด

- กมธ.ภาคทำหน้าที่เชื่อมประสานการทำงานในภาพรวมของภาค สนับสนุนการทำงานของพื้นที่
- กมธ.จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อรัฐธรรมนูญและการทำประชามติ

5. ข้อมูล การเก็บและการส่งต่อข้อมูลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการร่างรัฐธรรมนูญ จำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

5.1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

5.2. ข้อมูลเชิงปริมาณ

5.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการเก็บบันทึกข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มต่างๆต่อประเด็นสำคัญในรัฐธรรมนูญใหม่ เพื่อเป็นการทดสอบแนวคิดและความแตกต่างทางด้านผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นหลัก โดยใช้แบบฟอร์มการบันทึกที่ อนุกรรมการ(นายจรูส สุวรรณมาลา เป็นประธาน) ภายใต้ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมฯ ออกแบบให้ (ตามกรอบร่างรัฐธรรมนูญที่ กมธ.ยกร่างกำหนด)

5.1.1 กลุ่มเป้าหมายของคนเข้าแสดงความคิดเห็น ควรจะต้องมีความหลากหลาย ครอบคลุมกลุ่มอาชีพ อายุ เพศ การศึกษา และสถานภาพทางสังคมและหากมีชนกลุ่มน้อยและผู้ด้อยโอกาสก็จะต้องมีตัวแทนเข้าร่วมด้วย

5.1.2 **วิธีการ** จัดเก็บเวทีการประชุมรับฟังความคิดเห็นในพื้นที่ และบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพตามแบบฟอร์มที่กำหนด การบันทึกโดยมีผู้บันทึกข้อมูลเป็นการเฉพาะ(ซึ่งจะมีการทำความเข้าใจการบันทึกข้อมูลต่อไป) ตามช่วงเวลาและตามประเด็นที่ต้องการ

แบบบันทึกข้อมูลที่ 1 ช่วงเวลาเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550

แบบบันทึกข้อมูลที่ 2 ช่วงเวลาเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 10 มีนาคม 2550

แบบบันทึกข้อมูลที่ 3 ช่วงเวลาเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 15 เมษายน 2550

แบบบันทึกข้อมูลที่ 4 ช่วงเวลาเก็บข้อมูลให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 15 พฤษภาคม 2550

5.1.3 **การเก็บและส่งต่อข้อมูล** การบันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์มนั้น เป็นการบันทึกตามประเด็นตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยบันทึกจากกลุ่มเป้าหมายในเวที และบันทึกจากการสังเกตจากเวที นำเอาประเด็นที่ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมมอบให้ไปบันทึกในแบบจดบันทึก (ที่กำหนด) เพื่อการทดสอบแนวคิดและความเห็นที่แตกต่างของกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง เมื่อเก็บบันทึกข้อมูลแต่ละครั้งแล้ว สรุปประมวลผลส่งให้ กมธ.ภาค เพื่อประสาน ติดตามและประมวลในภาพรวมของภาคเบื้องต้น ส่งต่อให้ อนุกรรมการประมวลผล (นายวรพล ไสค์ติยานุรักษ์ ประธาน)ภายใต้ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วม

5.2 **ข้อมูลเชิงปริมาณ** เป็นการสำรวจข้อมูลเชิงสถิติ โดยสุ่มตัวอย่างกลุ่มเป้าหมาย ตามโจทย์ประเด็นตามร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่ง อนุกรรมการ(ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา เป็นประธาน)กำหนด โดย กมธ.จังหวัด ร่วมประสานงานในการสำรวจต่อไป (รายละเอียดจะนำเสนอต่อไป)

6. กรอบการทำงานเพื่อการรับฟังความคิดเห็นฯ

ช่วงที่ 1 ภายใน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2550 (ก่อนร่างรัฐธรรมนูญ 1)

-กมธ.วิสามัญประจำจังหวัดประชุมวางแผนดำเนินงาน จัดทำเป็นโครงการและมีแผนปฏิบัติงานตั้งแต่ต้นจนถึงการทำประชาคม

-จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ ข้อเสนอต่างๆ ต่อการร่างรัฐธรรมนูญ (โดยมีโจทย์หรือประเด็นสำคัญจาก กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วม) ด้วยรูปแบบต่างๆ เช่นการจัดเวที การประชุม การใช้ Website หรือ Call center ฯลฯ รวบรวมความคิดเห็น ประมวลผลความคิดเห็น ส่งให้ กมธ.ระดับภาค

-การประมวลผลความคิดเห็นและส่งให้ กทธ.ภาคนั้น สามารถส่งได้ทันทีที่แล้วเสร็จในแต่ละครั้ง ไม่จำเป็นต้องรอ

ให้ครบทั้งหมด เพื่อที่ กมธ.ภาค จะประมวลส่งให้ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วมได้โดยเร็ว เพื่อที่ กมธ.วิสามัญประสานการมีส่วนร่วม จะทำการสังเคราะห์ความคิดเห็น ส่งให้ กมธ.ยกร่างรัฐธรรมนูญภายใน มีนาคม 2550 (กมธ.ยกร่างจะยกร่างรัฐธรรมนูญร่างที่ 1 แล้วเสร็จภายใน 19 เมษายน 2550)

-สื่อสารประชาสัมพันธ์การจัดทำรัฐธรรมนูญแบบมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความรู้ความเข้าใจต่อการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้วยรูปแบบ วิธีการและเครื่องมือต่างๆ

ช่วงที่ 2 ระหว่าง เมษายน-พฤษภาคม 2550 (ช่วงพิจารณาประเด็นตามร่างรัฐธรรมนูญฯ 1)

-หลังจากได้ร่างรัฐธรรมนูญ ร่างที่ 1 แล้ว กมธ.วิสามัญประจำจังหวัด ใช้จังหวะนี้ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในประเด็นสำคัญตามร่างรัฐธรรมนูญ(มีการตั้งประเด็นจาก กมธ.ยกร่าง) ที่เป็นการเจาะจงเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ชัดเจนขึ้นนำไปประกอบการตัดสินใจในรัฐธรรมนูญต่อไป

-รวบรวมประมวลความคิดเห็น ส่งให้ กมธ.ภาค ทันทที

-สื่อสารประชาสัมพันธ์ในประเด็นสำคัญตามร่างรัฐธรรมนูญสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ

ช่วงที่ 3 มิถุนายน-กันยายน 2550 (เตรียมประชามติ)

-เมื่อรัฐธรรมนูญผ่านความเห็นชอบของ สสร.แล้ว จำเป็นต้องสื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ และรณรงค์ให้ประชาชนไปลงประชามติ

-ร่วมกับฝ่ายจัดประชามติ ดำเนินการจัดให้มีการทำประชามติ ตามวันที่กำหนด การทำประชามติจะดำเนินการภายใน 1 วันทั่วประเทศ (ระหว่าง 5 สิงหาคม- 3 กันยายน 2550)

**ประเด็นที่คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญต้องการทราบเพื่อการรับฟังความคิดเห็น
เพื่อประกอบการพิจารณาในการร่างรัฐธรรมนูญ**

ด้านนิติบัญญัติ

1. ควรลดจำนวน ส.ส. ลงให้เหลือน้อยกว่า 500 คน หรือไม่
2. ควรมี ส.ส. party list หรือ ไม่
3. ส.ส. เขต ควรเป็นระบบเขตละคนหรือเขตละ 3 คน
4. ส.ส. ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรีก็ได้
5. ส.ส. ควรสังกัดพรรค หรือไม่
6. ส.ส. ควรมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การเสนอร่างกฎหมายและการลงมติในเรื่องต่างๆ
7. ส.ว. ให้มาจากการสรรหาของทุกกลุ่มอาชีพในสังคม
8. ส.ว. ควรมีอำนาจถอดถอนนักการเมือง หรือไม่
9. ควรมีการกำหนดจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองและมีบทลงโทษด้วย
10. ควรมีตรากฎหมายลู่ที่ออกตามความในรัฐธรรมนูญโดยเร็ว

ด้านบริหาร

11. นายกรัฐมนตรีควรมาจาก ส.ส. หรือไม่
12. ควรกำหนดให้นายกรัฐมนตรีอยู่ได้เพียงไม่เกิน 2 วาระ หรือ 8 ปี เท่านั้น
13. ควรห้ามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีผลประโยชน์ทับซ้อนทั้งในระหว่างการดำรงตำแหน่ง
และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง
14. นายกรัฐมนตรีควรถูกอภิปรายในไว้วางใจและถูกตรวจสอบได้ง่าย

ด้านตุลาการ

15. ควรมีศาลคอยตรวจสอบการให้ใบเหลือง ใบแดงของ กกต.

ประเด็นที่เกี่ยวกับองค์กรอิสระ

16. องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญควรเป็นอิสระจากนักการเมืองอย่างแท้จริง

ประเด็นที่เกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

17. ควรกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
18. ควรกระจายอำนาจให้กับชุมชนเพิ่มขึ้น เพื่อปกป้องคุ้มครองจัดการฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมหรือไม่

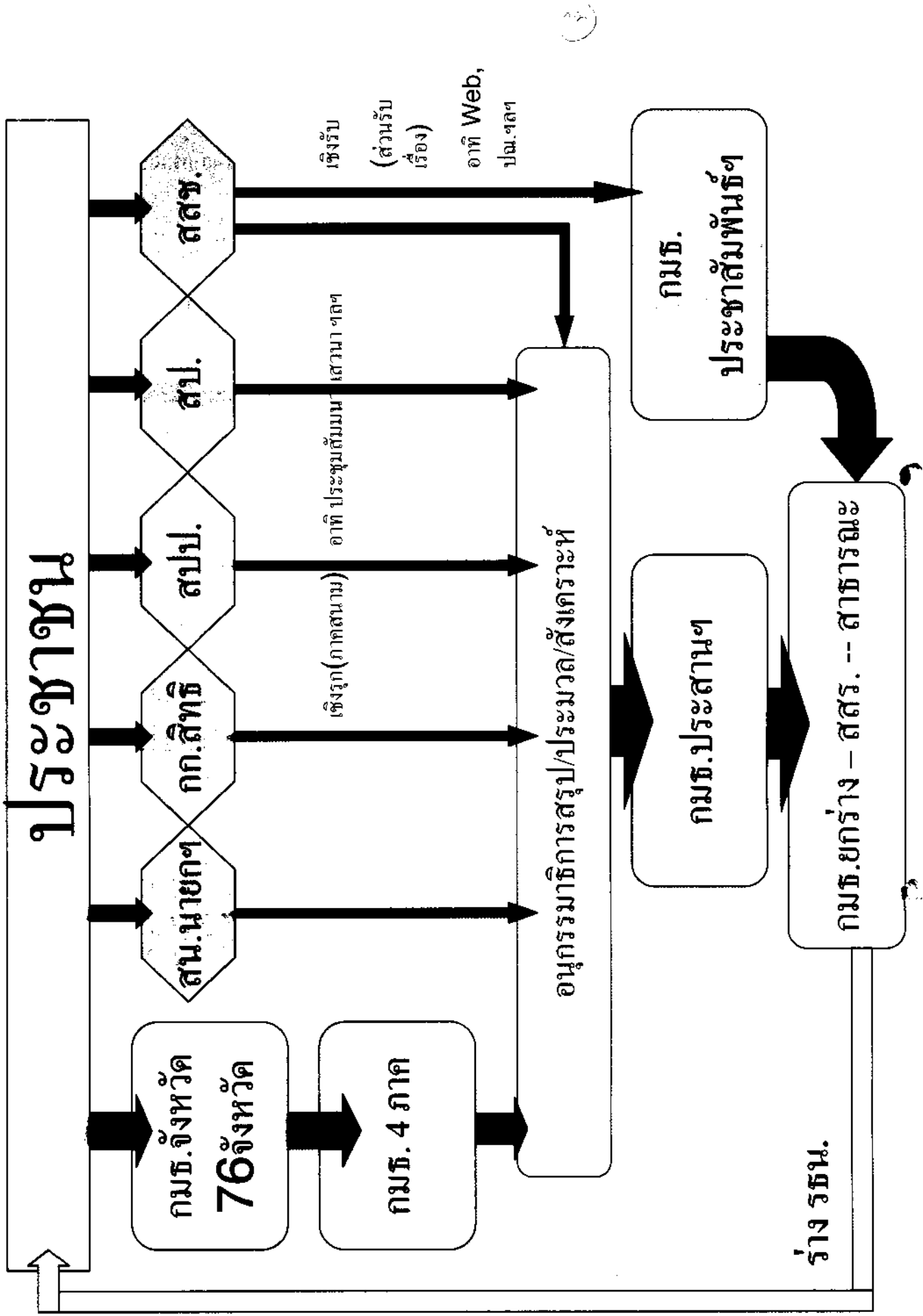
ประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ

19. ควรขยายสิทธิและเสรีภาพให้มากยิ่งขึ้นและมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการใช้สิทธิเสรีภาพได้จริง อย่างเป็นรูปธรรม หรือไม่
20. ควรมีการบัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านต่างๆ ไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง หรือไม่

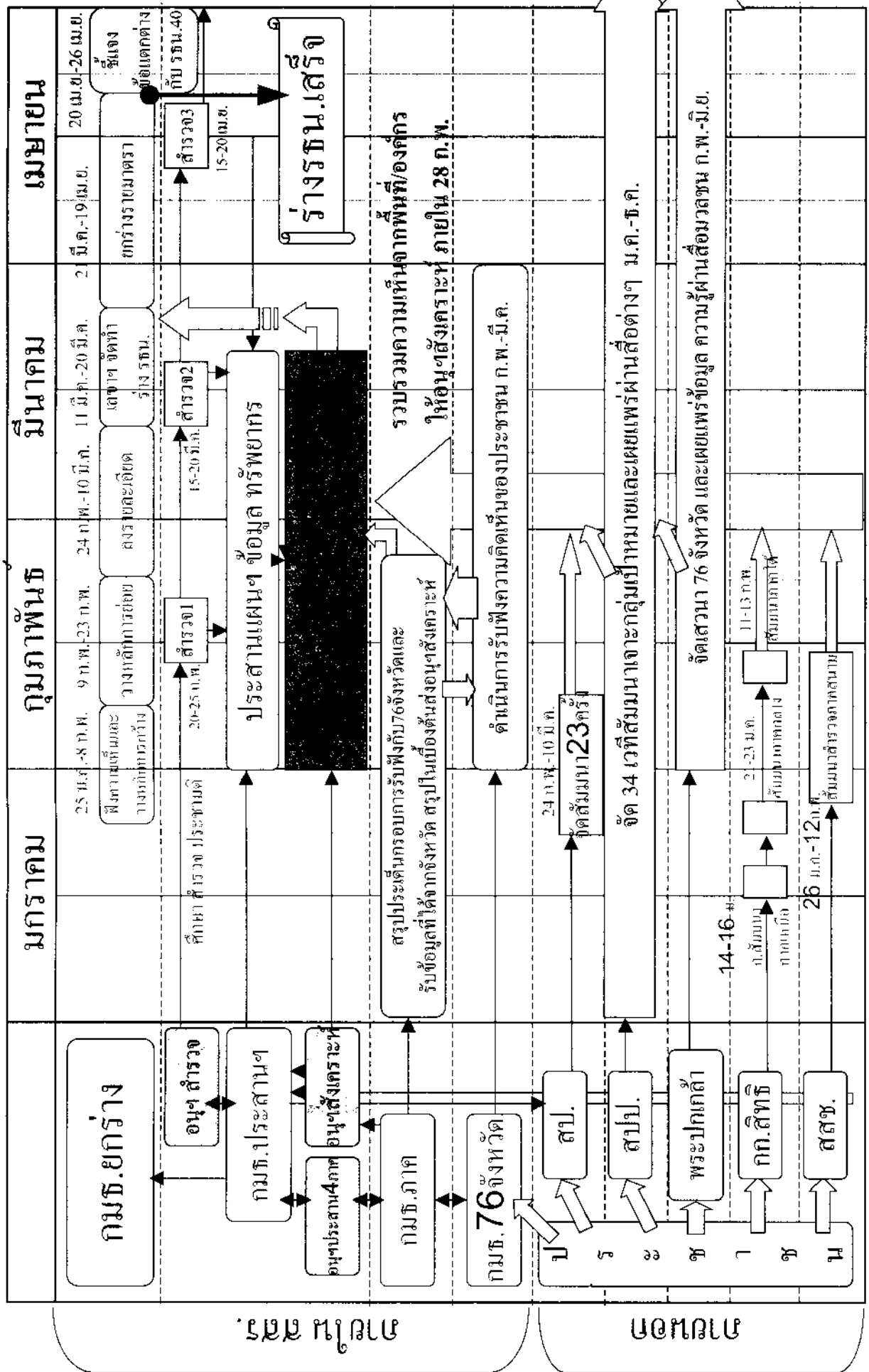
ร่าง 1 วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2550

ร่าง 2 วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2550

การไหลเวียนของข้อมูลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ระยะที่ 1 ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นประชาชนและจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ มกราคม 2550-19 เมษายน 2550

เส้นทางการไหลเวียนของข้อมูล การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

